

PÄÄTÖS JATKOAJAN MYÖNTÄMISESTÄ KAIVOSTYÖHÖN RYHTYMISTÄ VARTEN

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on tehnyt seuraavan kaivospiirin jatkoaikaa koskevan päätöksen

Asia

Tyynelä

Hakija

Mondo Minerals B.V.
Amsterdam
Alankomaat

Yhteystiedot:

Mondo Minerals B.V. Branch Finland
PL 603
87101 Kajaani

puh. 010-56211

Lisätietoja antaa:

Erkki Kuronen, puh. 050-599 3539

Hakemuksen peruste

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaisesti kaivospiirin haltijalle voidaan pyynnöstä myöntää pidennettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten.

Kaivospiiri on määrätty 1.12.2000 ja kaivospiiritoimitus on saanut muilta kuin korvauksia koskevalta osalta lainvoiman 18.1.2001. Kaivospiiri on merkitty kaivosrekisteriin 22.2.2001. Kaivosoikeudet on siirretty Finnminerals Oy:ltä Mondo Minerals Oy:lle yhtiön nimenvaihdon yhteydessä 9.11.1998 ja edelleen Mondo Minerals B.V.:lle syyskuussa vuonna 2008.

Vireilletulo

Asia on tullut vireille 20.1.2011 työ- ja elinkeinoministeriöön jätetyllä hakemuksella. *Kaivoslaki (503/1965) on kumottu 1.7.2011 voimaan tulleella kaivoslaila (621/2011), jonka mukaan kumotun kaivoslain nojalla työ- ja elinkeinoministeriössä vireillä olleet asiat siirtyivät kaivosviranomaisena toimivaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastoon (Tukes). Ennen 1.7.2011 vireille tulleet hakemukset ratkaistaan kaivoslain (503/1965) mukaisesti ottaen huomioon uuden kaivoslain (621/2011) siirtymäsäännökset.*

Kaivoskivennäinen

Talkki, (sivutuotteena nikkeli)

Kaivospiirin alue

Kaivospiiri sijaitsee Kajaanin kaupungissa, Jormuan, Paltaniemen ja Kuluntalahden kylissä.

Tämä hakemus koskee seuraavia alueita:
Kajaani (205)

Kaivospiirin tilatiedot

Tilan nimi	Tilan RN:o	Pinta-ala, ha
Kivisuo	205-402-12-56	4,52
Hirsimäki	205-402-12-69	2,58
Heinäperä	205-410-56	17,92
Leijo	205-402-34-2	0,47
Leijo II	205-402-72	4,42
Takkaranta II	205-404-29-4	0,48
Takkaranta II	205-404-29-4	0,48
Hannala	205-402-83-2	3,06
Koskilampila	205-402-5-9	0,04
Piipponen	205-402-6-59	0,59
Kanervikko	205-402-35-1	8,18
Kanervikko II	205-410-55-2	2,82
Kanervikko III	205-404-2-18	13,2
Metsola	205-402-9-60	1,4
Metsola II	205-410-57	19,7
	Yhteensä ha	79,86

Kaivospiirin pinta-ala on 79,86 ha.

Kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1.

Hankkeen tausta ja hakemuksen perustelut

Esiintymä kuuluu hakijayhtiön malmivarantoihin Jormua-Mieslahti -alueella, jossa sijaitsevat Euroopan suurimmat hyödyntämättömät talkkimalmivarat. Mieslahden-Pitkäperän kaivospiirien talkkiesiintymät sijaitsevat noin kolmen kilometrin etäisyydellä Tyynelän esiintymästä. Mieslahti-Pitkäperän alueelle yhtiö on hakenut ympäristölupaa. Tyynelän esiintymän suhteen ympäristölupaa tullaan hakemaan myöhemmin. Tyynelän kaivospiiri on osa yhtiön talkkimalmikokonaisuutta, johon kuuluvat Maailmankorven, Mieslahden, Pitkäperän ja Jormuan talkkiesiintymät. Yhtiön tarkoituksena on aktivoida näiden esiintymien hyödyntäminen ja varmistaa näin raaka-aineen saanti yhtiön Sotkamossa sijaitsevalle talkkitehtaal-
le.

Hakemuksen täydentäminen

- 2.1.2013, tilojen pinta-alat ja omistajatiedot

Lausuntopyynnöt ja asianosaisten kuuleminen

Ennen asian ratkaisemista Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on varannut mahdollisuuden esittää mielipiteitä kaivospiirihakemuksesta. Mielipidettä on pyydetty niiltä, joiden oikeutta tai velvollisuutta asia koskee, sekä muilta, joiden elinympäristöön, työntekoon ja muihin oloihin asialla voi olla huomattava vaikutus.

Kuulemisesta on ilmoitettu asianosaisille kirjeitse. Asian vireilläolosta ilmoitettiin myös seuraavassa sanomalehdessä: Koti-Kajaani -lehti (viikolla 2/2013).

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt ennen päätöksentekoa hakemuksesta lausunnot alueen kaupungilta, ELY-keskukselta, ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Annetut lausunnot ja mielipiteet sekä hakijan vastine

Kuulemisen yhteydessä kaivosviranomaiseen saapui lausunnot Kainuun ELY-keskukselta ja Kajaanin kaupungilta.

Annetut lausunnot on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 2.

Seuraavassa on käsitelty niitä lyhyesti.

Annetut lausunnot

Kainuun ELY-keskus

" Kainuun ELY-keskus katsoo, että Tyynelä -kaivospiirin alueelta ja siihen välittömästi rajautuvalta alueelta tulee ennen kaivosoikeuksien myöntämistä tehdä luontoselvitys, josta ilmenee, onko alueella rauhoitettujen tai erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä ja luontodirektiivin liitteen IV a tiukasti suojeltujen eläinlajien (mm. liito-oravan) lisääntymis- ja levähdyspaikkoja tai elinympäristöjä. Kainuun ELY-keskus pyytää, että sille varataan mahdollisuus lausunnon antamiseen sen jälkeen, kun em. selvitykset on tehty.

Luonnonsuojelulain mukaisten suojelualueiden, suojeluohjelma-alueiden ja maisema-alueiden osalta Kainuun ELY-keskus toteaa, että ympäristöhallinnon tietojärjestelmissä ja Kainuun ELY-keskuksessa olevan tiedon mukaan kaivospiirin alueella ei sijaitse luonnonsuojelualueita eikä luonnonsuojelulain 9, 55 ja 56 §:issä sekä 4, 5 ja 10 luvuissa tarkoitettuja kohteita. Antinsuon - Kylmänpuron ja Hevosuon Natura-alueeseen (FI1200304) kuuluva Hevosuon osa-alue sijaitsee vajaan 700 metrin päässä. Kainuun ELY-keskuksen mielestä ennen kaivosoikeuksien myöntämistä hankkeessa on selvittettävä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen arviointimenettelyn tarve.

Kainuun ELY-keskus haluaa tehdä YVA-lain 6 §:ssä tarkoitettun päätöksen harkinnanvaraisen YVA-menettelyn soveltamisesta, koskien Maailmankorven, Jormua 1:n ja Tyynelän kaivospiirejä. Päätöksessä tullaan ottamaan huomioon yllä mainittujen kaivoshankkeiden sekä ympäristölupavaiheessa olevan Mieslahden kaivoshankkeen yhteisvaikutukset. Toiminnanharjoittajan tulee toimittaa Kainuun ELY-keskukselle tarvittavat tiedot YVA-lain ja -asetuksen mukaista harkintaa varten."

Kajaanin kaupunki

" Kajaanin kaupungilla ei ole huomauttamista Tyynelä -kaivospiirin (KaivNro 5490) jatkoaikahakemuksen johdosta. Kajaanin kaupunki pitää Kainuun ympäristökeskuksen (nykyään elinkeino- ja ympäristökeskus) esittämää kaivostoiminnan Jormuan, Maailmankorven, Mieslahden ja Pitkäperän ympäristövaikutusten yhteisarvioinnin ulottamista myös tälle alueelle tarpeellisena".

Annetut mielipiteet

Hakemuksen johdosta mielipiteen ilmaisivat seuraavat:

Yhteismuistutus: Heikki ja Mika Kemppainen, Esteri ja Taisto Haataja, Hannu ja Osmo Kemppainen, Esko ja Riitta Leinonen sekä Väinö Kemppainen.

Lasse Flöjt, Maija Laakso, Miikka Kortelainen, Alpo Hurskainen + Anja Hurskainen, Eeva ja Seppo Klemetti, Seija Niemitalo, Teija Huotari ja Jukka Peltonen, Esko Haverinen (+ allekirjoittaneet 3 henkilöä), Marika Moisanen ja Pekka Meriläinen sekä Risto ja Martta Kemppainen.

Hakija on vastineessaan esittänyt ensin jokaisen mielipiteen pääkohdat ja sen jälkeen jokaista mielipidettä koskevan vastineen.

Toiston välttämiseksi kaivosviranomaisen ei erikseen ole referoinut mielipiteitä.

Mielipiteet on esitetty kokonaisuudessaan liitteessä 3.

Hakijan vastine

Hakijan vastine on esitetty liitteessä 4.

Vastineen alussa hakijayhtiö on todennut seuraavaa:

" Useat muistuttajat tuovat esille samoja seikkoja ja suurimmat huolet liittyvät alueen hankkeiden käsittelyyn erillisinä sekä kaivostoiminnan ympäristövaikutuksiin ja haittojen ehkäisyyn. Hakijalla on alueella useita erillisiä kaivospiirejä joiden jatkoaika-, laajennus- ja muodostamishakemukset ovat vireillä yhtä aikaa johtuen siitä, että ne ovat odottaneet käsittelyään useita vuosia ja nyt tulevat siitä syystä käsittelyyn yhtä aikaa. Hakijalla on käynnissä Mieslahden kaivoksen ympäristölupaprosessi, joka koskee ainoastaan Mieslahden ja Pitkäperän kaivospiirejä ja joka on myös kestänyt YVA-vaiheineen useita vuosia. Hakija ymmärtää, että asukkailla ja kiinteistönomistajilla on vaikea hahmottaa eri hakemuksia ja hankkeita ja tästä syntyy epätietoisuutta ja -luuloa. Kaikille kaivoksille tullaan ennen toiminnan aloittamista hakemaan ympäristölupaa ja kaivosturvallisuusalupaa ja siinä yhteydessä käsitellään ympäristövaikutuksia ja niiden vähentämistä".

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös ja päätöksen perustelut

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) hyväksyy hakemuksen ja myöntää pidentettyä aikaa kaivostyöhön ryhtymistä varten kaivoslain (503/1965) 50 §:n nojalla Tyynelä -kaivospiirissä 15.10.2018 saakka.

Kaivosviranomaisen tähdentää sitä, että tällä päätöksellä turvataan ainoastaan kaivosoikeuden säilyminen ja jatkuminen hakijayhtiölle.

Kaivosviranomaisen katsoo, että jatkoajan myöntäminen Tyynelä -kaivospiirille antaa hakijayhtiölle riittävästi aikaa laatia alueelta luontoselvitykset, selvittää Kainuun ELY-keskuksen kanssa luonnonsuojelulain 65 §:n mukaisen arviointineettelyn tarve Antinsuon - Kylmänpuron ja Hevossuon osa-alueen osalta, suorittaa mahdollinen YVA-menettely huomioiden toisiaan lähellä sijaitsevien kaivospiirien yhteisvaikutukset (viite: Kainuun ELY-keskuksen lausunto), laatia kaivostoiminnan käyttösuunnitelma ja valmistella näiden vaiheiden jälkeen varsinainen kaivoslupahakemus.

Kaivoslain (503/1965) 50 §:n mukaan, jos kaivosoikeuden haltija ei ole annetun määräajan kuluessa ryhtynyt kaivostyöhön tai muuhun sellaiseen esiintymän luonteen edellyttämään työhön, joka osoittaa yhtiön vakavasti pyrkivän kaivospiirissä varsinaiseen kaivostyöhön, on kaivosviranomaisen määrättävä, että yhtiö ryhtyy kahden vuoden sisällä kaivostyöhön uhalla, että kaivosoikeus muuten voidaan julistaa menetetyksi. Kaivoslain mukaan hakijalle voidaan kuitenkin pyynnöstä myöntää pidennystä kaivostyöhön ryhtymistä varten enintään viisi (5) vuotta kerrallaan, jos yleinen etu tai kaivoskivennäisreservien tarve tai muut erityiset syyt näin vaativat.

Hakijan esittämät perustelut pidennetyn ajan myöntämiseksi kaivostyöhön uudelleen ryhtymistä varten osoittavat, että Tyynelä -kaivospiirin esiintymää voidaan pitää kaivoslain (503/1965) 50 §:n 1 momentin mukaisena kaivoskivennäisreservinä, jonka hyödyntäminen tulevaisuudessa on todennäköistä.

Vastaukset yksilöityihin lausuntoihin ja mielipiteisiin

Kaivosviranomaisen katsoo, että edellä mainitussa päätöksessä ja perusteluissa on huomioitu Kainuun ELY-keskuksen ja Kajaanin kaupungin lausunnot sekä mielipiteissä esiintuodut seikat (mm. hankkeiden yhteisvaikutus).

Tiedoksi kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista määräyksistä

Vakuuden asettaminen kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivoslain (621/2011) 108-111 §:ien mukaan kaivosviranomaisen on viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta määrättävä vakuuden laji ja suuruus sekä annettava kaivosoikeuden haltijalle enintään vuoden pituinen määräaika vakuuden asettamiselle.

Vakuus asetetaan kaivostoiminnan lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden suorittamista varten. Kaivoslain mukainen vakuus liittyy yleisesti maisemoinnin ja kunnostamisen turvaamiseen sekä kaivosturvallisuuden varmistamiseen. Tässä ei siis ole kyse ympäristönsuojelulain mukaisesta vakuudesta, joka koskee kaivoksen jätealueiden hoitoa.

Vakuuden suuruuden arvioimisen kannalta olennaiset säännökset ovat kaivoslain (621/2011) 143, 144 ja 150 §:t. Vakuutta arvioitaessa on otettava huomioon, että lopettamis- ja jälkitoimenpiteiden lopulliset kustannukset konkretisoituvat vasta kaivostoiminnan loppumisen yhteydessä.

Annettavat määräykset kaivoslain (621/2011) 181 §:n siirtymäsäännöksen mukaisesti

Kaivosviranomaisen on myös viimeistään kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta annettava kaivosoikeuden haltijalle yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset noudattaen vastaavasti, mitä tämän lain 52 §:n 3 momentissa ja 125 §:ssä säädetään, sekä asetettava määräysten tarkistusväli noudattaen, mitä tarkistusvälin asettamisesta tämän lain 62 §:n 2 momentissa ja 127 §:n 2 momentissa säädetään. Jollei määräys ole välttämätön kaivosturvallisuuden tai tärkeän yleisen edun kannalta, se ei saa sanottavasti vähentää kaivoshankkeesta saatavaa hyötyä. Määräyksen antamista koskevan päätöksen valmisteluun sovelletaan, mitä tämän lain 37–40 ja 42 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksen käsittelystä. Päätökseen sovelletaan, mitä tämän lain 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä, 57 §:ssä lupapäätöksen antamisesta ja 58 §:ssä lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivosviranomaisen ennakkotiedonanto kaivospiiriä koskevista myöhemmin annettavista päätöksistä

Kaivosviranomaisen tulee antamaan Tyynelä -kaivospiiriä koskevat tarvittavat lupamääräykset vakuuden asettamisesta sekä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi viimeistään 30.6.2014.

Tiedonanto kaivospiirimääräyksen voimassaolon jatkamisesta

Kaivosluvan voimassaolon jatkamista koskeva hakemus on toimitettava lupaviranomaiselle 2 kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä asetuksen (391/2012) 27 §:n mukaisesti.

Lisätietoja maanomistajille

Kaivospiiritoimituksessa määrättyjen korvausten lisäksi kaivosoikeuden haltijan on kaivoslain (503/1965) 44 §:n mukaan suoritettava maanomistajalle vuotuinen kaivospiirimaksu, jonka suuruus kaivoslain (621/2011) mukaan tällä hetkellä on 50 €/ha.

Päätöksen tiedoksianto

Päätöksestä tiedotetaan kaivoslain (621/2011) 58 §:n mukaisesti. Päätös liitteenä toimitetaan postitse hakijalle. Jäljennös päätöksestä toimitetaan aluehallintovirastolle, säteilyturvakeskukselle, ja niille, jotka ovat tätä erikseen pyytäneet, sekä niille kunnille, ELY-keskuksille ja muille viranomaisille, joille asiasta sen käsittelyn aikana on annettu tieto tai joilta on pyydetty lausunto.

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan niille, jotka ovat tehneet muistutuksen asiassa tai ovat ilmoitusta erikseen pyytäneet, sekä niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Päätöksen antamisesta kuulutetaan Kajaanin kaupungin ilmoitustaululla. Lisäksi tieto päätöksestä julkaistaan Koti-Kajaani -lehdessä.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä hakijalta perittävä maksu on 60 €.

Maksu peritään hakemuksen jättöhetkellä voimassa olleen työ- ja elinkeinoministeriön maksullisista suoritteista annetun asetuksen mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla Oulun hallinto-oikeuteen.

Valitusajaksi on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Kaivoslaki (503/1965)
Kaivoslaki (621/2011)
Valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta (391/2012)
Luonnonsuojelulaki (1096/1996)
Ympäristönsuojelulaki (86/2000)
Hallintolaki (434/2003)

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Ossi Leinonen puh. 029 5052 205

Terho Liikamaa
kaivosyli-insinööri

Ossi Leinonen
ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1: Kaivospiirin kartta

Liite 2: Annetut lausunnot

Liite 3: Annetut mielipiteet

Liite 4: Hakijan vastine

Liite 5: Valitusosoitus

Liite 6: Lista asianosaisista

JAKELU

Hakija

TIEDOKSI

Kajaanin kaupunki
Kainuun ELY-keskus
Säteilyturvakeskus
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Asianosaiset